

DELAVSKA ENOTNOST

GLASILO ENOTNIH STROKOVNIH ZVEZ DELAVCEV IN NAMEŠČENCEV SLOVENIJE

Leto I, št. 7

Izhaja vsako soboto

Ljubljana, 30. junija 1945

Cena L 2— oz. RM 0.70 Mesečna naročnina Lir 8—, RM 3—.

Kmetje, delavci in poštena inteligenca, to so trije
činitelji, trije najvažnejši činitelji v naši deželi, ki so jam-
stvo, da bomo lahko zgradili našo državo.

MARŠAL TITO

Višina in kakovost naše produkcije

bo določala vrednost našemu denarju!

Zamenjava denarja, ki se bo izvršila te dni v enotni dinar D. F. J. (demokratske federativne Jugoslavije) bo prinesla v naše narodno gospodarstvo dokončen red in trdnost opore njegovega bodočega razvoja.

Prvo vprašanje, ki si ga pri novem denarju vsakdo zastavi je: kakšno vrednost bo imel? Kaj bomo lahko z novim dinarjem kupili?

Denar je mera za vrednote, kakor je mera za dolžino in kilogram za težo. Nastaja pa vprašanje, kdo in kaj določa vrednost denarju samemu?

V prejšnjih časih je bilo merilo vrednosti denarja njegova podlaga v kakih redkih kovini, običajno zlato ali srebro. Papirni denar je predstavljal le nekako nakaznico za dvig te kovinske podlage. Med in po prvi svetovni vojni je pa izvele Amerika skoro vse zlato iz Evrope. Evropske države dolgo časa niso mogle urediti svojih valut, ker niso posedovale potrebnega zlata. Amerika sama pa je imela v istem času mnogo več zlata, kakor je imela v obtoku papirnatega denarja. Tako smo doživeli za tiste zlate čase neverjetno čudo, da je pričela preobličevati zlata dušiti ameriško gospodarstvo, kar je bil eden glavnih vzrokov kasnejših velikih gospodarskih polomov.

Po takih peripetijah se je izcimilo naposled povsem drugačno vrednotenje denarja. Vedno bolj smo se bližali ruskemu vzorcu vrednotenja denarja, ki ima svoje kritje v produktivni sili svojega gospodarstva in ne več na zlato, dasti tudi zlata v Rusiji ne primanjkuje.

Stvar je približno taka, kakršna je z merilom vojnega potenciala kakor armada. Včasih se je merila moč armad prvenstveno po številu njenih vojakov, če izključimo iz ocene normalne vrednote, ki imajo seveda tudi svojo ceno. V sedanjih vojni je bilo merilo predvsem v milijonih ton jekla in stotisočih motorjev, ki jih je zmoglo producirati kako gospodarstvo v določenem času.

Po izjavi našega zveznega ministra za finance, ni resnega zadržka, da porabimo vse zlato bivše narodne banke, ki je ostalo precej nedotaknjeno, za zlato podlago novemu dinarju. Ali tak nosilec bi ne bil več sodoben in bi denarju gotovo ne dal zaželeno vrednost. Tudi mi moramo nasloniti naš denar na produktivno silo našega gospodarstva.

Odgovor na vprašanje, koliko bo vrednost naš nov dinar, kakšna bo njegova

kupna sila, je podan s tem, da se vselej zavedamo, da bo višina in kakovost naše produkcije določala vrednost našemu denarju.

Pri tej ugotovitvi se je treba tudi zavedati, da ni denar tisti, ki spreminja svojo vrednost, ker mora on kot merilo vrednosti ostati točka stalnica, kar je za finančno politiko ljudskih držav, kakršna je naša, glavni pogoj. Vrednost spreminjajo življenjske potrebe in sicer po prirodnem zakonu: čim več jih je na tržišču, tem nižja je njihova cena! Ta zakon velja za vse produkte: industrijske in agrarne.

Naša stremiljenja, da bi imeli naš novi dinar čim boljše kupno silo, moramo usmeriti v to, da čim bolj povečamo produkcijo našega narodnega gospodarstva, da bomo s tem cene življenjskih potrebščinam toliko povečali.

Delavsko-narodno strokovne organizacije bodo naš na tem vprašanju pomagale svojo zrelostni izpit. Kakor je v novi državi zrasla njihova veljava, tako je v istem razmerju zrasla tudi njihova odgovornost. Zrasle so njihove pravice in zrasle so njihove dolžnosti.

Pred to vojno, v stari Jugoslaviji ni nihče vprašal strokovnih organizacij, kakšna naj bi bila uredba o delavskih plačah, še manj pa o nameščenskih. Prejšnje državno vodstvo se ni nobene stvari otapalo bolj trajno, kakor posegu države v predpisane delavskih plač. Današnja socialna država je plače z uredbo predpisala. Da zaščiti zdravje delavca in njegove družine, je predpisala mero navzdol, ki je pod kaznijo ne sme nihče znižati. Navzgor pa je tudi predpisala mero, da ne pride do tako nemogočih razlik, da je ponekod zaslužil en vodilni organ toliko, kakor 50 ali 60 njemu podrejenih delavcev.

Strokovne organizacije bodo sodelovale pri uvrščanju delavcev in nameščencev v razne mesečne razrede. Odgovornost in odločitev za to posel leži sicer na vodstvu obrata, toda glas zastopnikov strokovnih organizacij ne bo glas vpljočega v puščavi. Važno je torej, da bo stališče zastopnikov strokovnih organizacij vedno konstruktivno, da bodo gledali tudi na vprašanja s stališča celote in s stališča produkcije.

Uredba predpisuje za delavce in delavke, stare nad 18 let, pri istem poslu in isti storitvi, enake plače.

Morda velja za delo ene ure in je sledeča:

Draginski razredi:

	I.		II.		III.	
	od	do	od	do	od	do
a) nekvalificirani delavci	9.—	11.—	7.50	9.50	6.50	7.50
b) polkvalificirani delavci	11.—	12.50	9.50	10.50	7.50	9.—
c) kvalificirani delavci	12.50	16.—	10.50	13.50	9.—	11.—
d) posebno kvalificirani, delovodje itd.	16.—	19.—	13.50	16.—	11.—	13.—

Nameščenci:

(I. draginski razred)

pomožno tehnično osebje	od 1.800 do 2.600
strokovno upravno in tehnično osebje	od 1.900 do 3.000
prilagodilci, nameščenci (srednješolska izobrazba)	od 2.200 do 2.400
prilagodilci, nameščenci (višješolska izobrazba)	od 2.400 do 2.600

Lestvica nameščenskih plač se stopnjuje do Din 6.000.—, ki je predpisana za splošne poslovalce.

Preko 6.000.— smejo dobiti le izredni strokovnjaki. Te plače veljajo za I. draginski razred; v II. draginskem razredu so plače za 15%, v III. za 30% nižje.

Na isti način so predpisane plače tudi za javce in za državne uradnike, če pomislimo, da so usmerjena stremiljenja državne finančne politike v to, da bi dosegel novi dinar čimprej kupno moč prejšnjega dinarja, potem lahko rečemo, da so predpisane plače vzorne.

K celotnemu kompleksu zamenjave denarja spada poleg uredbe o plačah tudi uredba o cenah življenjskih potrebščin.

Cene so mišljene za trgovino na veliko:	
Pšenična moka 00	Din 3.30 za 1 kg
Pš. moka 90% meljava	" 3.50 " 1 "
ječmenova m.	" 3.40 " 1 "
ržena in ovsena	" 3.30 " 1 "
koruzna	" 3.10 " 1 "
grah luščen	" 6.— " 1 "
rž luščen	" 10.— " 1 "
sviž bel	" 3.90 " 1 "
sviž slana	" 25.50 " 1 "
mast	" 27.— " 1 "
loj	" 18.— " 1 "

Navedli smo le nekatere od najvažnejših življenjskih potrebščin. Njihova primerjava zadostuje za splošno orientacijo glede življenjskega standarda, ki naj ga doseže delovni človek.

Uredbe o zamenjavi denarja, o delavsko-narodno strokovnih plačah in višini cen življenjskih potrebščin kažejo, da se dobro znebo narodno-osvobodilne borbe širijo tudi na gospodarsko polje in na vsakdanji krh vsakega posameznika.

Jasno je, da učinek ne bo popoln takoj prvi dan in da se štiriletno razdejanje vojne ne more prebrati v enem tednu. Po goje pa imamo, da jih prebratno čimprej, če bomo pridno in pametno delali in štedljivo gospodarili.

Mejnik med trdo preteklostjo in boljšo prihodnostjo smo prekoračili.

France Svetek.

Minister Leskošek v Celju

V ponedeljek dne 25. junija 1945 je doživel cinkarstvo delavstvo svoj dolgo pričakovani dan. Okoli 10. ure predpoldne se je pojavil s svojim spremstvom naš delavski minister za industrijo in rudnike, tovarš Leskošek Franc, ki je takoj stopil v stike z svojimi tovariši. Ogledal si je vse obratne naprave in se posebno zanimal za vsa delavska vprašanja. Posebno je pohvalil še dele topničarjev, ki sedaj v najhujši vročini zvišujejo produkcijo. V vsakem obratnem oddelku se je razgovarjal z tovariši, ki so mu dajali na vsa vprašanja točne podatke. Objubil je vso svojo pomoč pri dobavi surovin za potrebe tovarne kakor tudi pri dobavi drugih potrebščin. Pred odhodom so ga tovariši prosili, naj pride zopet kmalu med nje, kar je z veseljem objubil.

Spoznali smo sovjetske žene

in one so spoznale nas — Kako smo jih sprejeli na Gorenjskem — „Na svidenje v Moskvi“

V teh tednih po osvoboditvi smo doživeli toliko lepega, v resnici veličastnega, da so nas že ti dogodki sami na sebi v največji meri odškodovali za vse trpljenje strašnih vojnih let. Eden takšnih najlepših dogodkov je bil obisk sovjetskih žen, obisk, ki ga ne bomo nikdar pozabili, kajti ob tej priliki smo spoznali sovjetsko ženo neposredno, odkrili njeno srce, njenega duha — njeno plemenitost ter junaštvo, njeno povezanost z delavstvom in mogočno domovino delovnega ljudstva.

KAKO JIH JE SPREJELA GORENJSKA

Gorenjsko ljudstvo, gorenjska deklata, zavedajo gorenjski delavci, ponosni gorenjski kmetje, samozavestni prebivalci gorenjskih mestec in trgov so sprejeli svoje goste zelo priščno. Gorenjci so sicer vajeni tujcev, ker je njihova dežela letoviška, toda gostje, ki so obiskali Gorenjsko v terek, pač niso bili tujci: prišle so sovjetske žene, zastopnice sovjetskega delavstva, zastopnice naprednega, zmagovitega sovjetskega naroda; prišle so iz velike domovine svo-

pozabimo, da je Bled sprejel že tisoče in tisoče gostov. Tako sprejemajo »hladne« Blejčani, ko spregovori srce! Lepota tega sprejema je bila poudarjena ne le v pozdravnih govorih, temveč v spontanem pozdravljanju množice, v tem, kako je deževalo cvetje na avtomobile, v tem, kako so žareli ljudem oči. In kako je množica prisluhnila blagoslavemu bratskemu jeziku in tisti melodiji bratskih src, ki je zvenela iz besed sovjetskih žen! In vremeljenci sovjetskih žen na Bledu, na vojniški okrog jezera, so lahko videli še, kako je sovjetska žena doživela lepoto Bleda in planin. Tako rad bi vam spremljevalec opisal vsaj eno izmed teh tovarišic — delavke v najboljšem pomenu besede, priščno, skromno, preprosto, a plemenito Aleksandro Novikovo. Morali bi jo videti v trenutkih, ko je obdudovala lepoto Bleda in planin, kako globok odmev je našla ta lepota v njenem srcu in kako spričo te lepote vendar ni pozabila na lepoto svoje mogočne domovine! Šele tedaj bi lahko razumeli pravo domovinsko ljubezen, ki vprav žari iz Novikove, razumeli



Sovjetske žene na mitingu v jeseniški dvorani

bodnih ljudi in prišle so Slovanke, ki jih razumemo ne le po jeziku, temveč tudi po srcu in mišljenju. Prebivalstvo je zvedelo za prihod sovjetskih žen marsikje šele v zadnjih trenutkih, a kakšen sprejem jim je priredilo!

OVETJE JE USTAVILO AVTOMOBILE...

Vrsta avtomobilov s sovjetskimi ženami v spremstvu zastopnikov naših ministrstev, organizacij ter oblasti je pripeljala v Kranj v terek dopoldne. V opodslanstvu sovjetskih žen so bile: Marija Vasiljevna Savičeva, namestnica predsednika moskovskega sovjeta in namestnica predsednika Vrhovnega sovjeta Ruske federativne socialistične republike, Elizabeta Saviljevna Starostova, predsednica Zveze delavskih strokovnih zvez, Aleksandra Nikolajevna Novikova, zastopnica CK strokovne organizacije tekstilnega delavstva Evgenija Zaguljenko, heroj Sovjetske zveze, profesorica Aleksandra Pavlovna Holopova in Aleksandra Nikoforovna.

V Kranju je drage goste pričakovala ogromna množica, čeprav je bil delavnik. Množica je napolnila Glavni trg že dolgo pred prihodom. Toda dolge vrste ljudi so pričakovale goste tudi vzdolž ceste na Klanec in ko so avtomobili privzeli tja, so ljudje dobesedno zasuli goste s cvetjem. Navdušenje je povsem prevzelo ljudi in zabučali so viharni pozdravni vzkliki; iz njih je najbolj mogočno odmeval pozdrav Sovjetske zveze in Stalinu. Avtomobili so se ustavili na Glavnem trgu. Vse mesto je bilo tako slovesno kakor ob največjem prazniku — vse je bilo v zastavi in cvetju. Silno pisan je bil Glavni trg: zastave, napis, cvetje, valovanje množice. Avtomobili gostov so bili zasuti s cvetjem. Sprejem in medsebojno pozdravljanje v Kranju sta bila ona sama pesem preklepevalih čustev. Ko so gosti odhajali, je zabučala slovenska himna, ki je napravila ob tej priliki posebno močan vtis. Da, naj slišita zemlja in nebo, da je napočil veliki dan, ko pojemo slovensko himno kot pesem zmagovalstva in resničnega bratstva v svobodni domovini!

SREČANJE SOVJETSKIH ŽEN Z LEPOTO BLEDA

Na cesti pred Bledom je goste pričakovala skupina gorenjskih deklet z zastavami in, seveda, s cvetjem. Avtomobili bi vozili naravnost na Bled, ker je bil čas skopo odmerjen, a dekleta so zaprle z zastavami pot. Avtomobili so se ustavili — začelo je deževati cvetje. Veselje je sijalo iz oči deklet, ko so izročale tovarišicam iz mogočne Sovjetske zveze gorenjske nageljnice. Toda potem je sprejel drage goste še Bled oči. Sprejeli jih je tako, kakor pač ni še nikdar sprejemal nobenih gostov, in, ne,

Najvišje odlikovanje maršala Stalina

27. junija je bil objavljen odlok predsedstva Vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze, ki je po njem maršal Stalin odlikovan z najvišjim vojaškim činom kot generalisimus Sovjetske zveze.

IN JESENICE....

Jesenice, ki sprejemajo sovjetske žene! Sprejem v senci mogočnih tovarniških dimnikov jeseniške železarne in v senci planin, ob vihranju zastav, plohi cvetja in viharju pozdravnih vzklikov! Potem melodija ruske besede, ki najbrž poje ob tej priliki prvič pred jeseniško železarno... Jeseniško delavstvo sprejema pozdrave sovjetskega delavstva, pozdrave, ki mu jih izročajo sovjetske žene. In na veličastnem mitingu v sami tovarni, v veliki obratni dvorani, pod mogočnimi železnimi nosilci, ob transmisijskih in strojih... V prvih vrstah gosti, cvetje in resna notranost tovarne, pozdravni govori, ki tako dojemljivo odmevajo v tej dvorani....

A V LJUBLJANI?

Da, tako je bilo na Gorenjskem. A tudi ljubljansko prebivalstvo je sprejelo sovjetske žene dostojno in pozdravljalo tako toplo, kakor pač pozdravljamo le brate in sestre iz Sovjetske zveze. Mnogo prehitro so odpotovale. Nismo jim mogli izkazati dovolj svojih čustev na samem mitingu v opornem gledališču, mnogo premalo smo se pogovorili na sestanku pri Mestnem odboru. Tam je bila sklicana konferenca ali bolje prijateljski sestanek, ki je bil vendar silno pomemben, ker so se zastopniki naših organizacij in ministrstev pogovorili v glavnem o sovjetskih strokovnih organizacijah. Opisale so nam razmere v Sovjetski zvezi. Opisale so nam delovanje strokovnih organizacij živo, hkrati s življenjem sovjetskega delavstva. Povedale so nam marsikaj zanimivega o sovjetskem udarništvu, o stahanovcih, o obnovi, o njihovem gestu, ki se po njem povsod razvija: »Danes delamo bolje kakor včeraj, jutri bomo delali bolje kakor danes!«

Da mnogo, mnogo premalo časa je bilo. Slovo je bilo tako priščno, da imamo drage goste še vedno pred očmi in še slišimo njihove besede: »Na svidenje v Moskvi!«

Naši živi zakoni —

ne le kos papirja, ne le gesta, temveč dejanja!

Članek, ki je izšel v beograjski »Borbi in čigar odstavke navajamo, bi moral prebrati pri nas slehernik kot soustanovitelj ljudske oblasti in prijatelj pravdnosti in zakonitosti. Tov. Moša Pijade, član zakonodajnega odbora, piše:

Predsedstvo AVNOJA je zadnje čase izdalo več zakonov velikega gospodarskega in političnega pomena. Naš osrednji tisk jih je objavil vse ter je pojasnjeval množicam njihov pomen in bistvo. To so storili tudi listi prestolic federalnih edinic. Kljub temu nikakor še ne moremo reči, da je storjeno dovolj za populariziranje teh zakonov med ljudstvom. Največjega pomena je, da so najširše ljudske plasti čim bolj poučene o namenu in bistvu novih zakonov in zlasti, kako naj ti zakoni v rokah ljudstva postanejo orodje za čim popolnejšo nadzorstvo narodnih oblasti.

Nobenega zakona izmed teh, ki so bili objavljeni v zadnjih mesecih, ni, ki bi ga ne narekovanje žive narodne potrebe. Če ostane kateri koli izmed njih le na papirju in če ne bo uveden v življenje s tem, da ga bodo oblasti uporabljale sleherni dan ob popolni pomoči ljudstva, bo izgubil svoj pomen in namen. Če se pa zgodi, da zakone napadajo uporabljajo in da se pav tedaj naslanjajo na nje z največjo gorečnostjo — nastopi celo nevarnost,

da se vprav najboljši zakoni, krojeni prav za zaščito ljudskih pravic, sprevržejo v orodje, ki oddaljuje ljudstvo od svoje oblasti.

Dandanes ne moremo biti nikakor ravnodušni, ali ljudska oblast tudi v najmanjši vasi pozna ali ne pozna, ali uporablja ali ne uporablja zakone, in ne, kako jih uporablja. Te ljudske oblasti, četudi najmanjše, ne morejo in ne smejo delati samo po odredbah nadrejenih oblasti, ne da bi se same poglabile v bistvo stvari. Sleherni organ naše oblasti v svojem področju mora biti sposoben, da zakone uporablja samostojno, da jih uporabi kot sredstvo za izboljšanje vsega družbenega življenja na polju svoje pristojnosti.

Še enkrat je treba naglasiti, kako silno je potrebno, da so naši zakoni popularizirani med najširšimi množicami, kajti samo tedaj, če bomo znali zbuditi zanimanje ljudstva za zakone, lahko pričakujemo, da bodo zakoni pravilno uporabljani.

Nočemo da le nišete na transparente in vzklikate na zborovanjih naša načelna gesla, temveč moramo skrbeti, da pridejo v življenje, v vsakdanjost, v vse ravnanje naših oblasti. Tega pa ne bomo mogli doseči, ako se za to ne bodo zavzele vse naše množične organizacije na čelu z narodno osvobodilno fronto.

Tako bova pisala, tovariš!

Pogovor z našimi sodanjskimi in bodočimi dopisniki

Kakor je skoraj vsak človek vesel prihoda pismo, ki mu prinaša pisma prijateljev, tako tudi naše uredništvo razveseljuje vsi dopisi, tovariši. Ne la, da smo veseli, ker ne pozabljate na uredništvo svojega lista, se predvsem veselimo, da se zavedate svojih nalog in da znate tako dobro pisati. Ne smete pa pozabiti, da se vaših dopisov še mnogo bolj razveseljuje tovariši sodelavci v drugih krajih, saj jih vendar živo zanima, kaj in kako delate, kako sodelujete pri obnovi domovine, kako tekmuje med seboj v udarniškem delu in sploh, kako živite, mislite ter čutite. Ali ne zanima tudi tebe, tovariš, ki delaš v jeseniških železarnah ali v trboveljskem premogovniku, v Kočevju ali kje v kakšnem mirnem podeželskem kraju — kaj se godi v Ljubljani, Celju, Kranju, Mariboru in še v nešteti drugih krajih? Ali se ne zanimaš za svojo organizacijo, za delavske zborovanja, za dogodke po svetu, za življenje v Sovjetski zvezi? Ali se nikdar ne vprašaš, kako je v drugih federalnih edinicah Jugoslavije, kako živijo in delajo tam, kako napredujejo in s čim bi nam bili lahko zgled?

Če rad bereš, pač veš, da berejo radi tudi mnogi drugi; če želiš, da bi bil naš list čim bolj, da bi objavljali čim več novic — dopisuj marljivo tudi ti! Novice ne letijo tudi pri najboljših listu nikdar same od sebe, v list, kar ti že dobro veš. Ponosni smo na svoje dopisnike, a želimo še, da bi bili lahko na svoj list ponosni ne le dopisniki, temveč vsi bralci. Ali bi te ne veselilo, če bi naš list slevet tako, da bi lahko vsakdo priznal: Naše glasilo je pa res dobrot! Tako je treba pisati, takšen bodi list delovnega ljudstva, list, ki ga z zanimanjem berete nameščenec in delavec!

Zgodi se, da zamenjate pričakuje, kdaj bo objavljen tvoj dopis. Najbrž se malo jeziš, ter se užaljen pridruša, da ne boš več dopisoval. Kot delavec veš, kaj pomeni izraz »riziko delca«. Neke vrste riziko dela ima tudi dopisništvo. Zavedati se moraš, da dopis ni bil objavljen le iz tehničnih razlogov. Morda je prispel prepozno in smo ga odklonili, ker bi ne bilo več zanimanja za dogodek, ki si ga opisal, zlasti še, ker je bilo mnogo pomembnejših novjših dogodkov. Morda si pisal o čem preveč nejasno, da prispevka ni bilo mogoče popraviti. Včasih tudi kdo piše o čem preveč osebno ali opisuje dogodke, ki ne morejo zanimati splošnosti.

Dostikrat se primeri, da nam dopisnik nakaže probleme, katere moramo obdelati v načelnih člankih. Razlogov je mnogo, zakaj mnogi dopisi ne morejo biti objavljeni. Vsekakor pa ne more vselej ustrezati obliki dopisov.

Kako naj pišeš? Če imaš dopisniško žilico, zadenes pravo struno sam. V uredništvih pa seveda želijo, naj bo dopis predvsem stvaren: dopisnik naj bo tako zanesljiv, da uredništvo ne bo imelo nikdar razloga dvomiti v resničnost ter točnost podatkov. Dopisnik naj se najprej temeljito pouči o dogodku, prireditvi itd., o čemer hoče poročati. S tem pa ni ročno, naj bodo dopisi suhoparni. Če n. pr. dopisnik piše poročilo o zborovanju, naj napiše kaj več, kakor da le našteje točke dnevnega reda in omeni imena govornikov. Ne gre le za to, da se je nekaj zgodilo, temveč želimo imeti tudi sliko, kako se je zgodilo.

O čem bi nam naj poročal? Tudi s tem vprašanjem si dober dopisnik ne beli glave. Najprej se vprašaš, kaj zanima tebe v listu? Za kaj se zanimaš v drugih krajih? Ali bi ne mogel o čem podobnem poročati tudi ti iz svojega kraja? Piši o splošnih življenjskih razmerah v tvojem kraju, ne le o prireditvah, zborovanjih in sejah! Poročaj, kako živite; kako se kraj vživlja v nove razmere po osvoboditvi; kakšno razumevanje je prebivalstvo pokazalo za obnovo; kaj delate; kakšne uspehe ste dosegli v tovarnah, v organizacijah, pri delu v kateri koli stroki; poročaj, če se je zgodilo, kar koli zanimivega v vašem kraju, kar bi zanimalo ljudi tudi v drugih krajih. Skratka, piši čim več! Piši pogumno in samozvestno. Ne smeš biti razočaran, bodisi, ker dopis ni bil objavljen ali ker je bil objavljen v zelo spremenjeni obliki! Ko bo potrebno, ti bomo pisali osebno, da ti pojasnimo, kaj želimo in kaj pričakujemo od tebe. Čim več boš pisal, tem bolj se boš izvežbal in če si naderjen, boš naglo napredoval. Posebno dober dopisnik se bodo lahko posvetili časoma pravemu novinarskemu delu, če bodo imeli za to tudi dovolj veselja. Tekmuj torej s tovariši dopisniki, tekmuji pa tudi s poklicnimi novinarji! Piši čim več, slehernega tvojega dopisa bomo veselili, čeprav ne bomo mogli vsakega objaviti. Zavedaj se, da čeprav ni dopis objavljen, nam služi kot dragoceno informativno gradivo, iz katerega dobimo sliko o položaju štam po naši domovini.

Prosvetnim delavcem

Nalogo današnjih dni so postavile slovenski narod pred težko in življenjsko važna vprašanja: gospodarske in duhovne obnove slovenske zemlje in slovenskega človeka. Z ustanovitvijo podružnic SZPD in ESDNJ pristopamo izobraženosti in delavci vseh kategorij k načrtovanju in udarniškomu delu. Z ustanovitvijo podružnic SZPD na Univerzi, Glasbeni in Trgovski akademiji ter ostalih prosvetnih ustanovah, v osnovnih, mešanih, srednjih in strokovnih šolah Ljubljane je že storjen korak na skupno pot dela in pridružitve so mu vsi prosvetni delavci Slovenije. Naše naloge so:

1. Vzgojiti in oblikovati nov lik slovenskega človeka, svobodnega, prostega navlahe starih nazorov, borbenega, treznega, do soliovega obnove, nesebičnega, moralno visokega, vedrega in pripravljenega na vsako žrtve za pravico in svobodo. Zaledinica vseh vrst, s katerimi se bo moral odlikovati Slovenec v bodočnosti, je naša štiriletna borba, iz katere bodo vedno zajemale naše generacije silo in zglede za samovzgojo in oblikovanje novih rodov.

2. Vzgojiti moramo fizično močne, zdrave ljudi, kajti le krepek in utrjen organizem je kos vsem nalogam, ki jih zahtevata od posameznika delo in življenje.

3. Narod moramo dati vsestransko razgledanega človeka, zmogljivega kritičnega metronja vseh dejanj. Biti mora v posesti celotnega in trdnega znanja, imeti pa mora veselje in čut do samozavezanosti. Nudi mu moramo vsestransko pomoč za razvoj in napredek s posebnim oslom na njegove naravne dispozicije.

Za vse to delo so bomo uspešili v naših podružnicah, v katerih moramo v prvi vrsti predstavliti samega sebe, upoštevajoč samokritiko in konstruktivno kritiko. Predložimo in aktiviziramo vsega človeka podružnice je prvi pogoj za prijetelstvo in vzajemno sodelovanje vsega osebeja za uspeh prosvetnih ustanov pri obnovi.

Dnevno povelje našega udarniškega dela je:

1. takojšnja vzpostavitev rednega dela na vseh prosvetnih ustanovah, na vseh zavodih in šolah, tudi na najbolj oddaljenih od prometnih sredstev in najtežje prizadetih od okupatorja.

2. Vse to delo se mora začeti in vršiti v najtesnejšem sodelovanju z ljudskimi oblastmi krajevnih odborov Osvobodilne fronte in Narodne osvobodilnih odborov, ESDNJ, SZPD ter v sili s sosednjimi podružnicami SZPD in ostalih strokovnih zvez delavcev in nameščenecov.

3. Podpirati in graditi moramo svoje ljudske oblasti ter ji nuditi vsestransko pomoč pri vseh njenih stremiljih.

4. Sodelovati moramo pri obli obnovi gospodarstva za čim hitrejšo normalizacijo javnega življenja.

5. Posvetiti moramo vso pažnjo socialnemu položaju prosvetnih delavcev in nameščenecov, vdevam in otrokom v borbi za svobodo padlih mož, prav posebno pa šolani mladini, ki je ostala brez rodučnikov.

6. Brezposelnost moramo odpraviti neplemenost med našim narodom in

7. skrbeti za nov, dober kader prosvetnih delavcev in nameščenecov.

Tovariši in tovarišice! Vsi na službena mesta iz aprila 1941, kjer bomo začeli z delom. Javite takoj svoj nastop ministrstvu prosvete, da prejmete plačo in vsa navodila. Kdor pa je že prejel dekret s točno označenim službenim mestom od ministrstva prosvete Narodne vlade Slovenije, se mora po njem ravnavati. Poleg tega zasledite dnevne časopise in berite »Delavska enotnost«. Z

dobro voljo, partizansko odločnostjo, s smislom za organizacijo ter z ljubeznijo do dela in naroda na pot za izvedbo dnevnega povelja udarniškega dela! Plemenito tekmuje za procvit in napredek srednje bodočnosti slovenskega naroda, našli emotnih strokovnih zvez in nas samih.

Mir naj uživajo le tisti, ki so darovali svoje dragoceno življenje za svobodo, za nas pa letos ni počitnice. Dolžnost vseh članov Strojovne zveze prosvetnih delavcev je, ostati na službenih mestih ter udeležiti program našega udarniškega dela. Živele Enotne strokovne zveze delavcev in nameščenecov Jugoslavije. Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Inicijativni odbor

Konferenca zveze prosvetnih delavcev

Glavni odbor ESDNJ Slovenije sklicuje konferenco delegatov vseh podružnic za 5. julij 1945 v veliki dvorani na Taboru v Ljubljani. Začetek ob 8. uri zjutraj. Dnevni red bo objavljen kasneje v časopisu in po radiu.

Vsak delegat mora imeti pooblastilo svoje podružnice. Verifikacija teh bo pri vstopu v dvorano. Zunanji delegati naj se takoj po prihodu v Ljubljano zglase v pisarni Inicijativnega odbora za ustanovitev SZPD radi nakazila prehrane in prenočišča. Odbore ljubljanskih podružnic prosimo, da preskrbe vsaj 6 postelj za prenočišče zunanjim delegatom. Razpoložljiva prenočišča naj podružnice javijo takoj z naslovom v naši pisarni. Vse delegate prosimo, da izdajo izdelane predloge svojih podružnic verifikacijem odboru s pooblastili pri vstopu v dvorano.

Na konferenci se bodo obravnavala najnujnejša politična, strokovna, prosvetna in socialna vprašanja, ki bodo služila kot smernice za delo v tekočem poslovnem letu. Z ozirom na važnost konference pripravljamo, da so izvoljeni najboljši delegati, ki naj pripravijo poročila o delovanju svojih podružnic. Glavni namen konference pa je organizirati federalno tajništvo SZPD. Kakor to določa člen 13. zasnih pravil. Na ustanovnih obli zborih podružnic kakor že na ustanovljenih podružnicah izvoli članstvo vsake podružnice s pod 100 člani enega delegata, podružnica z nad 100 člani pa dva delegata za konferenco. Priporočamo, da se konference radi začnejo dnevnega reda udeležijo tudi vsi ostali delavci in nameščenici prosvetnih ustanov, zavodov in šol. Po referatu bo diskusija in sestava liste odbornikov za odbor Zveznega tajništva SZPD.

Prosim vse ljubljanske podružnice, da se zglase njih tajniki radi sodelovanja pri organizaciji konference takoj v pisarni Inicijativnega odbora. Navodila za konferenco bo podal v nedeljo 1. julija dopoldne v sindikalni uri (11.30 do 12. ure) predsednik tovr. Matko Ljubiti, na kar opozarjamo vse prosvetne delavce in nameščenice. Za vsa pojasnila kličite telefonsko »število 45-86. Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Inicijativni odbor za ustanovitev SZPD.

Prosvetni življenje v mariborskem okra. se razveseljuje razvija. Ljudske šole so po večini že odprte. Zaposlenih je v 1181 oddelkih 532 učnih moči. Šolske poslopja so zanamarna, 15 šol je podrtih. Za učiteljske pripravljali tečaj se je doslej prijavilo 134 tečajnikov. Šolske knjižnice so po večini uničene in ljudstvo zelo pogrta slovenskih knjig. Prosvetni domov je v mariborskem okraju chrantenj 8, gledaliških odrov pa prav toliko. Doslej je bilo ustanovljenih 12 pevskih, 9 godbenih in 10 dramskih odsekov.

nini 14-letne umetnice partizanke iz novo-meškega okraja. Njene partizanske ime je Babi. Le pogled ti glavi pioničrski! Kaj ni prava hiparka? Se ena njena umetnina je tam, glava iz gline. Reporterjeve oči begajo med umetninami mladih umetnikov — saj so v resnici skoraj vsi izdelovalci teh daril umetniki — in zapiski, pa pomisli, da bi vse to moral opisati — umetnostni ocenjevalec ali vsaj narodopisec, ki pozna narodopisno blago. Ali bodo prireditelji razstave, tista bitni dekleta, ki so v eni noči lom? Silke, risbe, katuje, vaze, resbarije, albumi, modeli ... Skoro sleherni darilo ti pove kaj o značajnosti pokrajine, od koder izvirajo: slovenskošolska stiskalnica, voren model, je iz Radgona, šušfeloški krubek iz Selške doline, lesena roba iz Ribnice, šola iz Kostanjevica, rudarska svetilka iz Trbovelj ... Izdelki so prihajali iz toliko krajev, da se zdí razstava pomembna tudi zaradi tega: kongres mladine je dogodek za vse naše domovine. Med darovi boš videl tudi leson poslikan krolež z napisom, da prihaja iz gorske vasice Podslivnice; od Prekmurja do Jadrana! Od Gosposvetskega polja do Kolpe! In ta mladina se zaveda bolj živo svoje medsebojne povezanosti kakor mi odrasli; pogled kajžne darove, Zupančičeve pesmi, koroški in primorski mladinski darila porabekim našim Slovincem! Ali smo mi odrasli mislili vselej tako na svoje ljudi ob naših narodnostnih mejah?

Končne sem napisal ...

Napiši, tovariš, da se bila darila sovjetski mladini že odposlana! Moral bi jih videti! Sicer pa, kje bi naj razstavili vse, kar je bilo pripravljeno? Dvakrat večji prostor bi potrebovali. Rešila dela si videl? Robce, vezanine? Tega so izdelale mladinke ogromno, največ na Gorenjskem, sicer so izdelali poslani tudi s Primorskega, Štajerskega, Dolenjskega ... In ne pozabi omeniti tovariša Iveta Šubica! Ali ni že pravi umetnik? Pogled, kako čudovito riše! Na njegove slike smo zelo ponosni. AH se tako zanimaš za razstavo mladinske literature, za stenšale! Le napiši kaj še od njih, ti boš že vedel, ker si novinar. — Da, napisal bom, toliko bi lahko napisal — o tebi, mladina, ki si svet srednje, svobodne domovine! Samo reporter som — ne slikar, ne filozof, ne umetnostni kritik, ne pesnik, zato pa naj bo napisano: Glejte, kako je umirala naša zasužnjena mladina, o čem, tako pa naša svobodna mladina dela! Slovan Franc.

PO JUGOSLAVIJI

AVNOJ je imenoval za člane zakonodajnega odbora: Mošo Pljado, Josipa Rusa, Marka Vujačiča, Petra Stamboliča, D. Vlahova, generalnega tajnika J. Avšiča, V. Lokoviča, F. Lakuša in M. Peruničiča. Borce Rdeče vojske je odlikovali AVNOJ na predlog maršala Tita, Odlikovali so bili generali, častniki in vojaki, ki so se posebej odlikovali v boju proti skupnemu sovražniku Sovjetske zveze in Jugoslavije.

Tretje zasedanje AVNOJ-a (Antifasiističnega veča narodnega osvobodjenja Jugoslavije) bo sredi julija. Tedaj bo ta zakonodajna ustanova razširjena s sprejemom novih poslancev. AVNOJ opraviča do sklicanja ustavodajne skupščine, ki bo najbrž že jeseni, naloge začasnega parlamenta. Na prihodnjem zasedanju bo ena najpomembnejših nalog priprava za sklicanje ustavodajne skupščine.

Zastopnice tržaških žen so bile pri Titu prejšnji teden v četrtek. V zastopstvu so bile tudi Italijanke, ki so izrazile veliko veselje, da lahko toinačijo osebo maršalu Titu čustva demokratičnega italijanskega ženstva. Maršal Tito je v svojem odgovoru naglasil, da se je prepiral, kako globoko ter iskreno je tudi italijanski del ljudstva na Primorskem povezan s federalno Jugoslavijo, ki sta mu v tej državi zagotovljena popolna narodna enakopravnost in socialna svoboda.

Zaken o zamenjavi denarja je bil objavljen; okupatorski denar bo zamenjan za dinarje federativne demokratične Jugoslavije (FJD) od 30. junija do 6. julija. Od tej priklji je govoril po radiu finančni minister narodne vlade Slovenije tov. dr. A. Bebler. Izjavil je, da so menze in cene določene tako, da je najamčeno blagostanje delovnega človeka.

Kako je s pošilkanjem, brzojavami in telefonskim premetom v Jugoslaviji. Vsa pošilka služba bo premetovana ter izboljšana, ker predvsem ureditelj nikakor ne ustreza. Med vojne je poštni promet hiral s telefonskimi in brzojavami napravami zelo trpel, zlasti v Beču, Hercegovini, črni gorci in Dalmeaciji. Na Hrvaškem so bile v glavnem uničene vse telefonske in brzojavne prege. Zdaj so pa obnovljene neposredne telefonske zveze Beograd—Zagreb, Beograd—Ljubljana, Beograd—Sarajevo, Beograd—Skoplje, Beograd—Niš in posredna zveza Beograd—Celje. V najkrajšem času bodo uvedene najnujnejše kabelske naprave med Beogradom, Zagrebom in Ljubljano. Zdaj je zaposlenih še okrog 70% poštnih uslužbenecov. Pisemska pošta je v glavnem uvedena že povsod, na pa še blagovna pošta. V predvojni Jugoslaviji je bilo 14.000 poštnih uslužbenecov. Zdaj je primanjkuje poštnega strokovnega osebja.

Prva pošilka živil za Jugoslavijo je prispela prejšnji teden z našo tovorno ladjo »Dubrovnik« v Split. Ladja je pripeljala 3800 ton živil, zbirali, kmetijska orodja in oblik od mednarodne organizacije UNRRA. Odplula je 22. maja od angleške obale ter je vodila skoraj mesec dni. Težki tovor, ki ga ni bilo mogoče prepeljati iz Splita v notranjost države s tovornimi avtomobili, je bil iskren v Trstu ter prepeljan v druge kraje po železnici. V pošilki je bilo med drugim 65 popolno opremljenih bolnic za 5000 bolnikov, 700 ton živeža, 400 ton oblačil, 500 ton predelane volne itd.

Prešla 23. junija v Ljubljani je bila zelo lepa. Mogoče poudarek ji je dal defile enice naše slavne vojske na ljubljanskih ulicah, zlasti motoriziranih enot. Ob tej priliki je bilo tudi zborovanje na Kongresnem trgu. Na njem so govorili ministri za notranje zadeve tov. Zoran Polić, predsednik Narodno-osvobodilnega sveta Josip Vidmar, zastopnik sovjetske vojske misije major Žavarovkov in častni predsednik Društva za kulturno sodelovanje Slovenija s Sovjetske zveze pesnik Otton Župančič.

Ljubljanski včakovalec se neudavno zboroval v Ljubljani. Zborovanja so se udeležili tudi zastopniki zagrebške in beograjske univerze. Napravili so obredni svojega dela med osvoboditvijo vojno in si začrtali delovni program. V ta namen so izvolili začasni odbor, ki bi naj pritegnil k sodelovanju vse poštene, neomadeževane sluštelje ljubljanskega vsoučilišča.

Izdatno pomoč so prejeli ljubljanski otrokodavci, prizadeji zaradi čimprejše na kolodvoru. Komisija pri Meštemnem odboru OF je doslej razdelila med otrokodavce nad 170.000 stroškov, 100.200 lit. obleke, perila, obutve itd. pa v vrednosti 940.307 lit. Prostovoljni pripravi organizacij in zasebnikov znašajo nad 700.000 lit.

67 šol je umisl sovražnik v ljubljanskem okraju, razen tega je pa še delno porušeni 67 šol. Nepoškodovanih je ostalo le 68 ljudskih šol. V začetku tega meseca je bilo odprtih 200 šol in na njih je počelo 414 učnih moči.

Zbor selektilnih delegatov je sklican za jutri v Ljubljani na Taboru. Na dnevnem redu je med drugim referat tov. ministra Zorana Polića o novi telesno kulturni organizaciji Slovenije.

Slovenski profesorji so se zbrali na konferenci v Trstu. Posvetovali so se o obnovi slovenskih srednjih šol na Primorskem. V ta namen pripravljajo tečaj za dijake in pa profesorje, ki so se šolali v italijanskih šolah.

320.000 Jugoslovancev in trpelje in umirale v nemških taboriških, kakor je ugotovljeno iz poročila oddelka za vrtnice naših ljudi pri ministrstvu za socialno politiko. Skoro Slovenija je še doslej vrnilo že nad 22.000 vojni ujetnikov. Povratek so organizirali zvezni častniki na Dunaju, poslani od jugoslovanske vojske misije v Parizu, in delegati štaba za repatriacijo v Ljubljani.

Veliko zborovanje v Celju je bilo v nedeljo. Udeležili so se ga velike množice celjskega okraja in posebno primarno so sprejele goste iz Ljubljane, s tovarišem ministrom za industrijo in rudarstvo Fr. Leskovičom na čelu. Zborovanje je prisostvoval tudi šel kabineta ministrstva za industrijo in rudarstvo kakor tudi zastopniki vojske, ljudske oblasti in šena.

Postavili bomo spomenik zmage v Murski Soboti. Sodelovali bodo zastopniki Rdeče vojske. Spomenik bo oddelali slovenskega naroda padlim junakom Rdeče in naše vojske. Osnutek za spomenik je izdelal sovjetski arhitekt ing. Aronščik. Spomenik bo imel obliko visokega obelisk z velikim trdnjavskim podstavkom. Slehernik je dolžan, da po svojih močeh prispeva za spomenik!

Poročam o dveh razstavah ...

Videl si, kako je mladišna umirala in zdaj vidiš, kako navdušeno dela — Protišistična in mladinska razstava — dva dokumenta časa

Zdrnil sem se: Ali me ne prohtevajo dogodki — kot reporterja? Zdi se mi, da bi moral neprestano pisati in pisati, toliko smovi se mi vsiljuje, a menda se vsem reporterjem zdaj godi enako — tonemo v snovi in se čudimo, zakaj ni ne napisemo. Kongresi, mitingi, sprejedi, sprejemi, razstave, procesi — vse to hiti mimo nas in morda bi se komu zdela reportaža zastarela že, čim bi jo napisal.

Napisal bom ...

Na palači »Batec« je reporterja zbebel v oči velik napis: Protišistična razstava. Napisal bom! je sklenil, a v tistem trenutku je prikorakala pred pošto mladina v sprevodu. Takoj je pozabil na razstavo. V sprevodu so vdirale zastave, plapolale so rdeče rute mladink. Na čelu so stopala dekleta. To delo bi naj opravil slikar, je pomislil reporter; slikar bi naj naslikal ta spreved in slika bi naj imela naslov: Mladost na pohodu. Mladost — to je nekaj več kakor le mladina: to je vna, to je perut, ki te dvigne čez vse ovire, nad najbolj črno preteklost, nad razvaline in ti pokaže pot naprej od tistih grobov, ki so si jih morali kopati naši ljudje sami, preden so jih postrelili fašisti, kakor kaže fotografija v izlozbi »Batec«. Reporterju se je zdelo, da je obstal le trenutek, a mladina je že odhitela, pesem je izvenela. Tako je torej z nami: Postarali smo se — mladina hiti pred nami, mi pa gledamo za njo in med nami ni slikarja, ne reporterja.

Resničnost, ki zanjo še ni besed

Vendar bom napisal — je zopet sklenil reporter in obstal pred vhodom na razstavo. Na vratih je bil napis: Danes zaradi preureditve zaprto. Zato se je pomekal med množico, ki se je gnetla pred velikimi izlozbi. Nikdar ni bilo tam toliko ljudi, ko je bilo razstavljeno blago. Mladica se gneto dan za dnem. Kadar koli se pomekaš med njo, te nekaj stisne pri sru. Vel gledajo in vsi so strahno nemi. Na nobeni razstavi ne vlada takina tišina. Lahko bi stal ure in ure ob tej množici in bi niiti ne slutil, kaj je za teboj, če bi ji obratel hrbet. Reporter je videl že mnogo trupel: po nesrečencev pri letalskih nesrečah, samomorilcev, razmesarjenih trupel na železniški progi, utopljenecov, žrtve roparskih morilcev in zdaj skuša gledati fotografije v izlozbi »Batec« z mirom optovalca. Gleda sliko ljudi, množico naših slovenskih ljudi, kakor da so bili prejšnji trenutek iztrgani iz naše srede — tako znani našim očem

in ljubim našemu sru. To so Slovenci na prvi pogled: Dekleta — lepa in skromna, samozavestna in skromna hkrati; možje jasni čel in mirni, kakor da stojijo samo zato, da jih bodo fotografirali. Vmes so pa tudi že stari, žene in mladina. Stojijo tako in gledajo iz slike — živi. To ni slika — to je privid: vidiš jih v strašnem trenutku pred smrtjo in ne moreš se otresti občutka, da stojš med njimi ter tudi sam in upiraš oči brezbržno proti krvavih strojnici. Reporter je videl že mnogo trupel, a zdaj mu je postalo slabo. Zdaj je razumel, zakaj je množica tako nemi. Strmi v sliko resničnosti, ki zanjo še ni besed. Stoji pred prividi resničnosti — ne pred slikami. Strmi v slike iz najstrašnejših sanj. Reporter si je pogladil z roko vroče čelo. Ni mogel več gledati slike, kako si ljudje kopljejo grobove, medtem ko so fašisti naperili nanje puške; kako korakajo na dvorišče celjskega »Piskra« zavezanih oči, kako ležijo v krvi ob zidu — trupla presunljivo zvita v smrtnih krčih; kako krvavili odvažajo tovor polnih krt s tovornimi avtomobili. Ne, ne, saj niso umrli! Še vedno strmiš s tistih fotografij tako strahno mirni, spuštenih rok, dvignjenih glav, jasnih oči. Niso jim še zavezali oči, ne zamašili ust, da bi ne kričali: stojijo pred fotografom. Nemi so, toda v tej tišini, prav v tem je tišila strašna skrivnost, resničnost: Govorijo z nami od okraj groba, z besedami, ki jih pač ne more zapisati ubogi reporter.

Strašno je, a moraš videti ...

Moja dolžnost je, da pogledam, je pomislil reporter. Moram se premagovati, moram ostati miren. Moja dolžnost je, da poročam, kajti morajo vedeti tudi tisti, ki razstave niso videli. Če že postane komu slabo pred temi slikami, ne smem pokazati slabosti jaz — poročati moram samo, kar vidim, ne, kaj čutim. Toda videl je posej z duhovnimi očmi, ne da bi gledal slike; povečal je oči, a pred njimi so ostali prividi strahno resničnosti, ljudje, ki gledajo smrti v obraz, ljudje, ki umirajo. Videl je slike, kako je umirala naša mladina; videl je, kako so hirali naši otroci v taboriških; ni mogel pozabiti fantastično strahne slike — grmade trupel sestranih in pobitih ljudi v taborišču: trupla se prepletajo, kakor zvita v klobuču, ob grmadi se pa režijo lobanje kakor simbol smrti — ob čelju nekoga mučenika. Povečal je oči, nkar je činil s pogledom drugo vrsto izlozbi: lepak pri lepaku, vsi veliki, vsi dvojčeni, neustična na prvem mestu, sveda. Na slehernem je ska-

raj enake besedilo o »banditih« in »zločinah«, nasker sledi dolga vrsta imen. Doige vrste imen — sama slovenska imena, čeprav popačena z nemškimi pravopisom. Bili so ustreljeni! Ustreljeni, ustreljeni, ustreljeni! Koliko? Postrelili so jih in se pljuvali na nje. Umazani lepaki, dokumenti zverstva, kakršno je bilo mogoče še v našem stoletju. Kdo naj piše o tem? se je vprašal reporter.

Mladina, pozdravljen!

Končno je reporter stopil v dvorano, da bi si ogledal protišistično razstavo, toda tam je bila že druga — mladinska razstava. Dogodki prehtevajo reporterja. Toda zdaj je bil arečen, mora strahnih slik mu ni več tako težja duha — tam je vladalo drugačno vzdušje, iz vsega je kipela mladostna, vesela vna, dihala kipeča sila mladine. Mladina, pozdravljen! Ti si kakor sdravje — je pomislil reporter in pogled se mu je ustavil na Cankarjevi glavi, ki gleda iz ozadja po vsej dvorani. To kiparsko delo poljanja vnašala mladina tov. Kidriča, predsednika prve slovenske narodne vlade. Vse bi bil Cankar to mladine — vrhnišice in vse druge, naše, slovenske, pa tudi italijanske, tam od Trčiča in iz Trsta. Najlepši darovi, najdragocenejši izdelki so prispeli v Ljubljano od tam. Ogled si velik model ladje, brozasto ploščo s posvetlim graviranim napisom, kipec, ki prikazuje junaka — sleer je pa vseh daril toliko in vsa so tako lepa (nekateri izdelki so prave umetnine), da se bojiš ocenjevanja. Razstavljeno je z neko posebno preprosto pričnostjo na veliki dolgi mizi in ob stenah podstavkih, kakor da je bil na delu umetnik.

Kasava urejena v eni noči

Mladinki, ki sta imeli službo na razstavi, sta reporterju povedali, kako so pripravili razstavo. Še deklet sta, a govorita z dostojanstvom izkušnih delavk, resno ter razumno. V očeh še vedno gori ogenj vne — jasen, čeprav se nista že več dni spočili. »V eni sami noči smo uredili razstavo!« sta povedali z upravičenim ponosom. »Zvečer je bilo vse gradivo še nakopičeno sredi dvorane. No smeš se čuditi, če smo se prepirale vse vprek, ker je človek pač neraven, ko je utrjen, a potem nam je šlo dol tem hitreje od rok. Ob enajstih je vladala še strahna zmešnjava, da ni nihče vedel, kaj naj vzame v roka, a naslednji dan je bila razstava odprta. Tako, zdaj si jo pa ogledaj! Opozorila bi te pa rada predvsem na umet-

IZ STROKOVNEGA GIBANJA

Železničarski in transportni delavci

Sestanek železničarjev v Kranju

Prvi sestanek delavcev in nameščenecv železniške postaje v Kranju je bil 17. junija, da se pripravi ustanovitev podružnice strokovne organizacije. Sestanek je bil dobro obiskan, čeprav je mnogo delavcev zapostavljen pri obnovi železniškega mesta v Medvodah. Poročal je strokovni referent za kranjsko področje tov. Šimen, ki je razložil politični položaj ter naloge delavstva. Zborovalci so izvajanja pozorno poslušali in izrazili željo, da bi bil čim prej sklican nov sestanek, na katerem naj bi spet poročal tov. Šimen.

Podružnica cestnih železničarjev

Cestni železničarji so imeli 21. junija ustanovni občni zbor podružnice ESZDNS. Odborniki pripravljalega odbora so podali obris borbe v predpripravi Jugoslovani in pod okupatorji ter naglasili, da se bo začelo zdaj novo uspešno delo, tov. Brlec od Glavnega odbora pa je podal smernice nove strokovne organizacije. Govori so bili tople sprejeti, potem pa so sledile volitve v odbor, v katerem je zastopano vozno osebje, delavnica, proga in nameščenci. Po živahni diskusiji o naših nalogah, težavah in načrtih je bil zaključen ustanovni občni zbor, ki je naslovil brzojavne pozdrave tov. maršalu Titu, predsedniku slovenske vlade tov. Kladu, ter ministrom tov. Leskočiku, tov. Tomšiču in tov. Šnoku.

Razhajali smo se z nadam, v lepšo bodočnost in v zaupanju do tov. odborikov, da bodo z našo vsestransko podporo delali za nas, za podjetje, v zadovoljstvo potnikov, v ponos ljubljane in v korist domovine.

★

Prosvetni delavci

Vzgojitelji najbednejših v strokovni skupnosti

Že nad 30 let imamo specialno pomožno šolo, ki pa vsa ta leta ni naša toliko razumevanja kakor sedaj v kratkem času delovanja naše narodne vlade. Vsa skrb je šole zdaj posvečena tistim nesrečnim otrokom, ki ne morejo uspevati v normalni šoli ter bi morali propasti brez posebne vzgoje in pouka. Pomen pomožnega šolstva bo v novi državi še rasel, ker je to šolstvo zgrajeno na etičnih načelih pomoči najbednejšim in ker je važna tudi njegova gospodarska korist, da se na to šolo zvede mirno domovino dragocena vsaka delovna moč. Tudi otroci, ki jih je narava zapostavila, se lahko s posebnim vzgojnim vplivom in šolanjem razvijejo v koristne delovne moči, brez posebne šole in vzgoje pa bi prišli v breme družine in države.

S temi ugotovitvami je začelo učiteljsko pomožno šole ustanovni občni zbor svoje podružnice, a katero hoče prispevati svoj delež pri izgraditvi nove države. Zavedajoč se svojih nalog v ljudski demokraciji, ki jih moramo vršiti samo v tesni povezanosti z najširšimi plastmi naroda, smo povabili na občni zbor zastopnike naših množičnih organizacij, SPZ in mladine ter predstavnikov kvartnega odbora. V njegovem imenu je pozdravil učiteljsko tov. Ivan Albreht, ki je podal tudi politično poročilo. Ustroj organizacije pa nam je pojasnil tovariš iz iniciativnega odbora. Debatu so posebno poživila izvajanja tov. predsednika Matka Ljubliča, ki nam je odprl mnogo novih vidikov za bodoče delo ter jih podkrepil s svojimi skušnjami z osvobodjenega ozemlja.

Načrtov za konkretne naloge nismo postavljali, kajti te nam bo pokazalo življenje samo. Povezali se bomo z ostalimi organizacijami, predvsem s kvartom in mladinsko organizacijo in nedvomno se nam bo nudilo novih nalog na pretek. Gotovo najlepša prilika se nam bo podarila pri rodoljubnih svetlih, kjer bomo pomagali reševati kulturno in socialna, pa tudi gospodarska vprašanja staršev naših otrok. Šele sedaj bomo mogli navezati prave stike z roditelji, kar bo gotovo zelo ugodno vplivalo tudi na razvoj otrok.

Poleg teh splošnih pa ima naša podružnica še posebno nalogo: organizacijo našega novega zavoda, ki ga hočemo urediti tako, da bomo lahko v njem vzgajali res vsaj do neke mere polnovredne delovne moči ter se s tem najboljše oddolžili nalogam, ki jih imamo do naroda in države.

Podružnica Tehnične srednje šole

Dne 11. junija je bil v navzočnosti zastopnikov ročnih delavcev, iniciativnega odbora, strokovnih organizacij ter načelnika prosvete pri industrijskem ministrstvu ustanovni občni zbor podružnice Strokovne zveze prosvetnih delavcev. Tov. Ing. Šuklje Lujo je referiral o političnem položaju in o osvoboditvi gibanju na Slovenskem ter zborovalcem nakazal smernice dela v bodočnosti. Referat o strokovni organizaciji je podal tov. Ing. Premelj. Nato je bil izvoljen odbor, ki mu predseduje tov. Faturo, ki je poročal o življenju in trpljenju v taborišču Dachau ter članstvo pozval na udarniško delo za novo Jugoslavijo. Zborovalce sta pozdravila zastopnik glavnega odbora ESZDNS, ki je naglasil, da je umetno ustvarjen prepad med duševnimi in ročnimi delavci v novo organizacijo izgini, in zastopnik zveze prosvetnih delavcev, ki je v svojem poročilu o delu in pomenu strokovne zveze naglasil, da zahteva težko in odgovorno šolsko delo tesno povezanost, enotnost in pobudnost vseh vzgojiteljev in učiteljev, kar je mogoče doseči samo v enotni strokovni organizaciji.

Na II. ženski realni gimnaziji

je bil 16. junija ustanovni občni zbor podružnice ESZDNS. Referat »Vodilne ideje OF« je podala tov. Volavškova, organizacijski referat in poročilo pripravljalega odbora pa tajnica tov. Bajželj in blaginjska tov. Brancova. Po volitvah podružničnega odbora je izvoljena predsednica tov. Adela Žgur namočila smernice bodočega dela in naloge organizacije. Konkretne predlogi so bili naslednji: potreba lastnega šolskega posloja, družinske doklade

za otroke in ženo ter bolniška blaginja, potreba strokovne literature o šolstvu v Sovjetski zvezi, možnost potovanja profesorjev v izobraževalne svrhe, ustanovitev strokovnega glasila prosvetnih delavcev v Ljubljani. Pri slučajnostih se je sprožilo vprašanje, ali je kdo lahko vključen v več podružnicah različnih stanovskih organizacij.

★

Grafični delavci

Ustanovitev podružnice v tiskarni »Slovenskega poročevalca«

Delavstvo in nameščenstvo tiskarne »Slovenskega poročevalca« (bivše Narodne tiskarne) se je v sredo 27. t. m. polnoštevilno zbralo takoj po delu v lepo okrašeni delavnici, da si na ustanovnem občnem zboru podružnice Enotnih strokovnih zvez grafične stroke isbere in izvoli svoj odbor, ki bo ščitil interese delavstva in nameščenstva tega podjetja. Tovariši so se zavedali, da bo ta občni zbor postavil nove temelje našemu organizatoričnemu delovanju, zato so hoteli dati temu trenutku nekak slovesnejši značaj. Ročna stavica je bila lepo urejena, naša slovenska zastava je pričala, da smo sedaj v svobodni slovenski domovini, sliki tov. Stalina in tov. Tita sta bili kot živi pri tej dogodki, da jih sta nam pobudo, da gremo s trdnjo voljo in vztrajnostjo na delo in da si naj ustvarimo močno strokovno organizacijo, ki bo vse tovariše in tovarišice krepko povezala v zavedno družino, ki bo složno živela in delovala v tem podjetju.

Pri otvoritvi je predsednik pripravljalega odbora tov. Božo Kolman toplo pozdravil vse navzoče. Zborovanja se je udeležil tudi delegat komisije za likvidacijo bivše graf. organizacije tov. Slavko Krušnik. Zborovanja je prisostvoval tudi tov. Lenarčič kot zastopnik knjigovozov iz Bonačeve knjigovozne v Knafjevi ulici, ki je sedaj priključena naši podružnici.

Zbranimu članstvu je nato podal politični pregled tov. Cene Kranj, ki je v kratkih besedah orisal splošno sedanjost politični položaj. Poročilo tajnika in blaginjskega tov. Franc Štekelj. Iz tega poročila je bilo razvidno, kako je deleval pripravljani odbor, ki je bil izvoljen 30. maja. Do sedaj je ta odbor zbral 92 članov, organizirali so se vsi delavci in nameščenci v tiskarni, v upravi in v ekspeditu. Vsi tovariši in tovarišice so se zavedali, da bodo le v močni strokovni organizaciji zaščiteni, da ne bo treba vsakemu posamezniku iskati pravice kakor doslej, ko je bilo v podjetju organizirano samo grafično delavstvo. Zborovanja so se udeležili tudi tovariši nevinarij ed »Slov. poročevalca«, ter izjavili svojo pripravljenost pristopiti v Enotno strokovno zvezo grafičnih delavcev in nameščenecv.

Pri volitvah, ki so sledile tajniškemu in blaginjskemu poročilu je bil izvoljen odbor, ki bo voljan pridno in vestno delovati za procvit organizacije, ter davej borben, da bo težave delavstva in nameščenstva v podjetju zaslopal in vodil do pozitivnih uspehov. Odbor je bil izvoljen tako, da je vsaka stroka dobila vsaj enega zastopnika.

Po volitvah je tov. Slavko Krušnik podal nekaj smernic za bodoče delo v novi strokovni zvezi, ki ne bo vseskozi borbeno. Vsi tovariši naj pridno poprimajo za delo, da bo organizacija čim močnejša. Naglasil je, da bomo imeli le tisto, kar si bomo sami priborili, kajti danes lahko svobodno delujemo za zboljšanje našega stanja. Med našimi vrstami ne sme nastati mrtilvo, poživeti moramo tovarišice, ki bo res prijateljsko združilo vse grafične delavstvo in nameščenstvo. Pomagati moramo drug drugemu z nasveti in dejanji — in s to zavestjo, da sme koristiti skupnosti, bomo šli v lepšo bodočnost.

Po končanem govoru tov. Krušnika Slavka je predsednik pripravljalega odbora tov. B. Kolman zaključil ob 8.30 lepo obiskani ustanovni občni zbor podružnice, ki je pokazal, da so se tovariši in tovarišice

dobro zavedali, kako važna je bila ta ustanovitev podružnice in so to tudi dokazali v polni meri s svojo polnoštevilno udeležbo. Štekelj Franc.

Novo življenje v Bonačevi tovarni

Kot prerogiji se počutimo delavci in nameščenci ki smo imeli že več zborovanj in sestankov. Izvolili smo pripravljani odbor podružnice ESZDNS, ustanovila pa se tu delavska kuhinja in športniki se zbirajo v vrstah društva »Svobode«.

Nedavno je bil informativni sestanek, na katerem sta poročala tov. Gamšiti od glavnega odbora in tov. Krušnik. Delo v tovarni se pospešeno nadaljuje in pripravičani smo, da nam bo v razvojem drugih industrij zagotovljeno delo v večjem obsegu. Na uspešno delo se delavci v svojem delu pripravljajo v zavesti, da so mnogi časi mladoletni in da bo vsa odmerjena plačila po sposobnosti in marljivosti. Naši odbori so marljivo na delu in vsi smo pripravičani, da bomo s pomočjo narodnih oblasti dosegli vse svoje pravice.

★

Delavci kemične industrije

Kemična tovarna v Mostah

Na sestanku delavstva in nameščenstva 26. junija sta bila izvoljena tovariša Zelenko Stane in Čok Josp kot delegata za konferenco kemične stroke, ki bo 4. julija. Izvoliti delegatov je sledila razprava o prečih vprašanjih podjetja in raznih predlogih za bodoče delo. Z navdušenjem je bil sprejet predlog o udarniškem delu, kateremu se bodo delavci in nameščenci v svojem prostem času posvetili pri gradnji tovarniškega objekta, ki ga pri bodočem obratovanju nujno potrebujemo.

V tovarni olja Hrovat

Je bil 23. t. m. ustanovni občni zbor podružnice ESZDNS, ki so se ga udeležili vsi delavci in nameščenci. Občni zbor je volil predsednik pripravljalega odbora tov. Pavlica, politični in organizacijski referat pa je podal tov. Iskra. Zborovalci so izvolili petčlanski odbor in dvočlansko finančno nadzorstvo. Predsednik odbora se je zahvalil za zaupanje ter objubil, da bo odbor upošteval vse težnje delavcev in nameščenecv pri zboljšanju življenjskih pogojev, člane pa je pozval, naj se intenzivno z udarniškim delom.

Politična aktivnost delavske organizacije

V četrtak je bila prva od konferenc, ki jih je sklical glavni odbor ESZDNS zaradi organizacije federalnih tajništav posameznih zvez. Zborovali so delegati Zveze železničarskih in prevoznih delavcev in nameščenecv.

Tov. Franc Svetek je podal zborovalcem politično poročilo, ki je bilo sprejeto z velikim zanimanjem in odobravanjem. Predavatelj je nazorno orisal razliko nekdanjih in današnjih strokovnih organizacij. Danes imamo ljudsko državo in danes se gradi ter izvaja ljudska oblast. Politično udejstvovanje je danes tudi dolžnost delavske organizacije, kajti delavec ni samo delovna sila, temveč tudi polnopravni državljani v delavnici in v pisarni. Strokovna organizacija ima danes dvojno funkcijo. Svoje člane mora predstavljati kot državljane in kot delavce, vsi člani organizacije pa morajo množično razkladati pojem ljudske vladavine.

Tudi v socialnem in gospodarskem pogledu delavske organizacije nekdaj niso imele pravega vpliva in pomena, danes pa one sodelujejo in sodelujejo pri reševanju najvažnejših gospodarskih problemov, kakršni je na primer zdaj naša valutna ureditev. Naša valuta mora postati izraz produkcije in zaradi tega so tudi mezde in plače določene v najnižji in najvišji meri, pri čemer pa ni niti sledu nekdanjih ogromnih razlik, ko je na primer zaslužil delavec na mesec 600, ravnatelj pa 60.000 din. Pri plačah je najnižja mera visoko nad, najvišja pa nizko pod nekdanjo stopnjo. To je zaradi tega, da na eni strani ne bodo ogrožene eksistence in zmanjšane delovne sile, na drugi strani pa, da ne bo zaradi previsokih plač podražena proizvodnja. V pripravičanju, da bodo železničarji in prevozniki, ki delajo čudeže pri obnovi prometne, znali tudi med ljudstvom najboljšo tolmačiti bistvo ljudske države in ljudske oblasti, je tov. Svetek zaključil svoje poročilo.

Iz živahne debate po referatu posameznice naslednje ugotovitve in pobude:

Delegat iz Postojne je opozoril, da nekateri tovariši, ki prihajajo od drugod v Postojno, nimajo pravega odnosa do tovarišev italijanske narodnosti, ki so z nami zvesto sodelovali v osvobodilni borbi in sodelujejo tudi zdaj pri obnovi. Primerili so se celo izrazi nekdanj privzorenega šovinizma, ki so vse obsodbe vredni.

Neki ljubljanski delegat je opozoril, da se je že večkrat primerilo, da so na delavskih sestankih eni poudarjali samo strokovno udejstvovanje organizacije, drugi pa podpirali tudi njeno politično delo. Razlike in nejasnosti pri takem tolmačenju so zmerom škodljive. Delavcem je treba natančno razložiti politično in strokovno udejstvovanje organizacije in je pri tem treba prvo še posebej poudarjati. Politično udejstvovanje delavske organizacije je čedalje bolj potrebno, kajti, ko so železničarji poklicani k delu za obnovo, se v njihove vrste vrjajo kot zavore tisti ljudje, ki nimajo čiste politične pretoklosti in od katerih se lahko pričakuje, da bodo nevarne zavore tudi pri obnovenem delu.

Takoj se je oglasil delegat iz Maribora, ki je navedel, da pošilja tudi iz Ljubljane v Maribor take »zavore«. So ljudje, ki so se v začetku nemške okupacije iz Maribora umaknili v Ljubljano, pozneje pa je iz Ljubljane prišel v Maribor glas, da se ne obnašajo baš častno in pošteno. Zdej pa prihajajo taki ljudje v Maribor in treba je vedeti, ali ima strokovna organizacija svoj veto proti sumljivim in nezakelelim elementom.

Delegat iz Kranja je govoril o sodelovanju delavcev in nameščenecv pri zboljšanju železniškega obrata. Vedno se naglašalo, naj rešujejo vprašanje preureditve in izboljšanja obratov tudi delavci, a mnogokrat se zgodi, da do takega sodelovanja sploh ne more priti, ker delavci niti ne vprašajo in se vsa vprašanja rešujejo brez njih. Tako je bilo pri sestavi novega voznega reda. Po njem prihajajo v industrijsko mesto Kranj vlakci malo pred 8. uro, delavci pa morajo biti v tovarnah že pred 7. uro. Delavci so pričakovali in želeli, da bi bil vzorni red urejen tako, da bi se lahko vozili v tovarne, te želje pa nihče ni upošteval. Organizacija bi morala odločno zahtevati svoje sodelovanje z železniško upravo in z vsemi oblastmi.

Dva delegata iz Maribora sta načela vprašanje velike razlike pri preskrbi. Mariborski delavci že dva meseca niso videli cigarete. In še marsikaj drugega nimajo, ali pa je slabše kakor v Ljubljani. Tako tudi kruh. To vzbuja nezadovoljstvo, v uvidenostjo in dobro voljo pa bi se dale vendar le odpraviti prevelike razlike pri preskrbi z najvažnejšimi življenjskimi potrebščinami.

Referent tov. Svetek je takole odgovarjal na te pripombe in pobude: Šovinizem ki se je izražal v Postojni, je za zavednega delavca neustojen, za naš pokret pa škodljiv. Italijanskim delavcem, ki so res antifašisti in so z nami sodelovali v borbi in sodelujejo še zdaj, čeprav so nas fašisti nad dvajset let črtili in grdili, zaslužijo vso čast in priznanje. O tem pa je treba vse delavce poučiti, da se taki nezdravi in škodljivi primeri ne bodo ponavljali.

Delegatoma, ki sta zahtevala razločno pojasnitev političnega in strokovnega udejstvovanja organizacije, je prikazal dvojno smer udejstvovanja organizacije. Politična smer je čista, strokovna pa stroka. Politično so delavci člani svojih cestnih in krajevnih odborov, strokovno pa se zbirajo v podjetju svoja stroke. S tem je nakazano, da se morajo udejstvovati enako v obeh smereh in da torej lahko tudi v svojih krajevnih političnih odborih čistijo naše vrste, če jim to že ni omogočeno v samem podjetju. Da je politično udejstvovanje in sama pravica, temveč tudi dolžnost organizacije in vsakega njenega zavednega člana, je treba vedno in povsod poudarjati.

Prav tako pa je pravica in dolžnost tudi sodelovanje z vsemi vodstvi ali upravami podjetij. To velja tudi za odgovor na pripombe in pobude kranjskega delegata. Saj tudi razni zakoni izrecno podpirajo in zahtevajo sodelovanje in sodelovanje z delavsko organizacijo. To vedo vsi voditelji podjetij, gre pa za način, kako se to sodelovanje izvaja. Če vodja obrata, ki ima za to mesto potrebno kvalifikacijo, nekaj ukrene, naj predstavnik delavcev in delavske organizacije mirno iznese svoj dobro premišljen in utemeljen predlog, ki ga vodja obrata mora vzeti v pretes. Če ga uvrzje ali ne upošteva, stori to na svojo odgovornost, in organizacija ima pravico in dolžnost, da po svoji poti in zvezi o svojem predlogu poroča in ga zagovarja. Na višjem mestu se bo že izkazalo, koliko je bil vreden delavski predlog, ki ga vodstvo obrata ni upoštevalo. Če se izkaže, da je bil predlog dober, bo vodstvo obrata za njegovo odklonitev nosilo vso odgovornost. Zatorej — premislite in utemeljite dobro vse svoje predloge, pišite o njih svoji organizaciji in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na odločilnem mestu. Tudi vse, kar se na delavskih sestankih in konferencah govori, se točno zapiše in pride potem v prave roke. Vse pripombe in pobude bodo temeljito razmotrivane in upoštevalne, kakor to zahteva bistvo ljudske oblasti. Vsi delavci naj bodo o tem pripravljeni in tudi svojem glasilu, kjer bodo vselej z veseljem sprejeti in sporočeni na